

Grundarfjörður

dagur, og fólk brúktu hesar dagarnar til útferðir. Nógva-staðni — helst sunnudagin 5/8 á Skógarströnd, stóð hópur av bilum fram við vegnum. Hetta var fólk, sum var farið út í náttúruna at hugna sær í góð-veðrinum.

Vit vóru nú komin inn um miðjan Hvamsfjørð, og vóru komin í Dalasýslu, sum er ein hin søgurikasta sýsla í Íslandi. Har eru mong kend stóð, her skulu einans vera nevnd Kvonnabrekka, Snóksdalur, Eiríksstaður, Hjarðarholt og Hvammur.

Snóksdalur er best kendur frá tilburðinum millum Jóns Ára-sonar, biskups og Dada Gud-mundsson, tað var Dadi Gud-mundsson, sum tók Jón Ára-son og synir hansara til fanga og fekk teir hálshogdar. Á Eiríks-staði búið Eiríkur reyði, og har var sonur hansara Leivur heppni føddur. Á Hjarðarholti búið Ólavur Pa og sonur hansara Kjartan Ólavsson. Í okkara fæ-royska kvæði um Kjartan Ólavs-son er fyrsta orindi soleiðis:

«Ríða út av Herðarholt reystar kempur tvær, fyrstur reið Bolli Tollaksson, tá ið Kjartan ikki var har.»

Har er Laxdalur, og haðani er Laxdalasøga komin. Sum eg

havi nevnt áður er Gudrun Ósvif-ursdóttir høvuðspersónur in í Laxdalasøgu.

Innast í botninum á Hvams-fjørði er bygdin Hvammur. Har búið Eyður hin findarriki, sum hon eitur í Føroyingasøgu. Íslendingar kalla hana Auður djúpúðga, Laxdalasøga verur hon nevnd Unnr.

Eyður hin findarriki var gift við Ólavi hvíta; hon fór úr Noreg við børnum og ommubørnum til Orkneyar. Haðani fór hon til Íslands og tók land í Hvamsfjørði, innast í fjørðinum bygd hon garðin Hvamm. Tað er Eyður hin findarriki, sum í Norðagøtu sigst at hava gift burtur ommu-dótrina Óluva. Frá henni sigst gøtuskeggjar at vera ættaðir.

Men bygdin Hvammur í Hvamsfjørði er ikki einans kend av Eyður. Har búið seinni Hvams-Sturla og har vóru Snorri og brøður hansara føddir. Har vaks upp Árni Magnusson, handritasavnari, men hann var føddur á Kvonnabrekku.

Inni í Hvamsfjørði er óføra gott lendi at visa seg. Hin gamla Eyður dugdi óivað væl á at skyna, hvar hon skuldi búseta seg.

Frá Snókadali til Haukadal er góður vegur. Við Kvonnabrekku steggaði vit, og har tóku Tórir og eg hvør sín lítlan stein til minnis um Hvamsfjørð og tey søguriku stóðini har eru; eg havi min liggjandi her á borðinum

Stykkishólmur

framman fyri mær.

Vit fóru oman til Brautarholt at fáa okkum bensin, og so fóru vit suðureftir gjøgnum Miðdal — har rennur áin Miða, og síðani gjøgnum Sökkoffsdal móti Borgarfjørði.

Miðdalur er breiður, grønur og albeittur, har vóru nógvir bónd-agarðar, sama var í Sökkoffs-dali; longur niðan vit komu, smalari varð dalurin, men líka albeittur, har var nógvir seyður at siggja.

Seyðurin í Íslandi ræðist ikki bilar, tað var ofta vit noyddust at stegga, tí seyðurin vildi ikki fara av vegnum, og hendi tað seg, at ærin og lambið vóru hvør síni megin, mátti bilstjórin vera

ógvuliga varin, tí væl kundi henda, at lambið leyp tvørtur um vegin fyri at koma til marmuna. Eitt annað, sum eg ansaði eftir, var teir deyðu spógvarnir á vegnum, sum bilar høvdu rent á. Spógvin er tungur á seg og ikki nóg kvikur at sleppa sær undan, tá bilarnir koma.

Vit komu niðan á í øllum góðum, og nú gekk leiðin undan brekkum oman í dalin, sum frá Borgarfjørði gongur inn í landið. Óvasti býlingur í dalinum eitur Dalsmynni. Longur niðri er Hredavatn og Hredavatnsskáli. Har drukku vit kaffi.

Meira

TEIR NEVNDU HANN SVARTI

Johnsigurd Johannesen
týddi
eftir
sir Arthur Conan Doyle

4. PARTUR

— Dagin fyri hann var myrður, var Peter Carey í ringum skóð-um. Hann var drukkin og tóktist vandamikil á at lita.

Hann rann kring húsin, gjørdi kvinnunum ónád. Og tær hildu undan honum.

Seint um kvæðið fór hann oman í smáttu sína, sum var náttartilhald hansara.

Um klokkan tvey um náttina hoyrði dóttir hansara ræðulig róp úr smáttuni. Men Peter Carey var vanur til at halda gang, tá hann var drukkin, og tiskil helt dóttirin einki vera áfátt.

Tá ein av tænaðgentunum fór á fótur um klokkan 7 morg-unin eftir, legði hon til merkis, at smáttuúthúrdin stóð opin.

Men slik ræðsla var fyri Peter Carey á Woodman's Lee, at eingin av húsfólkunum tordi fara oman í smáttuna, fyrr enn seinnapartin sama dagin.

Men sjónin, sum tá var at sjá, var ræðulig, siga húsfólkini.

Tað rann teimum kalt eftir bakinum, tá tey høvdu sæð aftur til Peter Carey. Og tey fóru bein-an vegin oman í bygdina við boðum um tað, sum hent var.

Lotu seinni var eg á staðnum og byrjaði kanningar.

Sum tygum vita, harra Holm-es, eri eg nervasterkur. Men eg má kortini viðganga, at eg gjørdist illa við, tá eg setti høvur innar í smáttu Peter Carey henda dagin.

Innan vóru húsin nærur klødd við flugum og smáum skriðdýrum. Gólv og veggir líknaðu einum slátrhúsi.

Húsin kallaði hann «kahútt-

in». Beint var at velja júst hatta navnið, tí sanniliga bar tað á bráð at líkjast einari veruligari skipskahútt.

Í øðrum endanum stóð ein koyggja. Ein skipskista, eitt kort, ein mynd av Sea Unicorn, hópur av bókum o. s. fr.

Júst tað innihald, sum ein skipskahútt eigur at hava.

Og miðskeiðis í øllum hesum ræðuleikanum lá maðurin. And-litið var týggjað, og skeggið stóð beint upp í loft. Ein skutil rendur gjøgnum líkam hansara og gjøgnum træveggin aftan fyri, har hann lá.

Sjálvsagt var hann deyður.

— Eg kenni væl hættir tygara í kanningum. Eg royndi summar av teimum í hesum sambandi. Men kom tó ikki fram á nokur fótaspor.

— Merkir hatta, at tygum eingi fótaspor sá?

— Eg kann vissa tygum um, at eingi fótaspor vóru í húsun-um.

— Góðasti Hopkins. Eg havi gjørt kanningar í sambandi við mong lógarbrot, men ongantið havi eg verið við til at gera kanningar í málum, hvørs lóg-brótarar ikki ganga á tveimum beinum!

So leingi brotsmaðurin ger tað megu tað finnst fótaspor onku-staðni.

Tað kann ikki vera beint, at rúmið í úthúsunum, sum var nærur blóðsmurt, ikki hevði nokur spor, sum kundu hjálpt okkum.

Tað framgongur av frágreið-ingini, at tað er ymist, sum tygum ikki hava bitið merki í undir kanningunum.

Tann ungi lögrelumaðurin stúrtaði eitt sindur.

— Tað var býttislígt av mær ikki beinan vegin at biðja um hjálp tygara, harra Holmes.

Men, sum orðtakið sigur: Gjerd gerð fær onga vend!

Tað er beint, at tað var ymist í úthúsum harra Careys, sum kravdi gjølligar kanningar. Sum t. d. skutilin, ið varð manningum at bana. Á skutilskaftið vórðu skrivað hesi orð: S. S. Sea Unicorn, Dundee. Hetta kundi borið prógv um, at morðið varð framt í miklum sinni, og at brotsmaðurin hevur funnið fram og nýtt hitt fyrsta og besta vápníð til endamálið.

Tað, at morðið varð framt klokkan tvey um náttina, kundi eisini borið boð um, at Peter Carey hevði eina avtalu við brotsmannin. Tá Carey var jú ilatin, tá morðið varð framt.

Á borðinum stóðu tvey skitin glør og ein flaska við romm-brennivíni.

— Jú, svaraði Holmes. Iva-leyst eru hasar hugsanir tygara beinar. Vóru annars onnur slog av brennivíni inni í úthúsinum hesa náttina?

— Jú, segði Hopkins. Eg kom fram á ymist ílöt, sum vóru fylt, eins og eg kom fram á eina flösku við whisky, sum stóð á skipskistuni.

— Tað, at tygum hava verið á staðnum, hevur kortini ikki verið heilt til fánýtis, segði Holmes.

Men latið okkum nú hoyra meiri um aðrar lutir, sum tygum halda eru knýttir at málinum.

Framhald